

OPIS ISTOTNYCH ZAGADNIENI:

1. W odniesieniu do czynu I:

Zgodnie z art. 209 § 1 i 1a KK, jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 naraża osobę uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. Z kolei przestępstwo, o którym mowa w art. 209 § 1 KK, polega na uchylaniu się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych, wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej trzech świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące. Z prawidłowo ustalonego przez sąd stanu faktycznego wynika, że Kazimierz Rykowski nie spowodował zaległości stanowiących równowartość co najmniej trzech świadczeń okresowych. Nie uregulował wprawdzie w terminie swojego zobowiązania alimentacyjnego za styczeń i luty 2019 r., ale zanim powstał kolejny dług z tytułu świadczenia alimentacyjnego za maj i czerwiec 2019 r. oskarżony zapłacił alimenty za styczeń 2019 r. w kwietniu 2019 r., a następnie za luty 2019 r. w maju 2019 r. Tym samym zaległe świadczenia w relevantnym okresie nie przekraczały jednorazowo wartości alimentów za dwa miesiące. Należy zatem postawić zarzut obrazy przepisów prawa materialnego, tj. art. 209 § 1 i 1a KK, poprzez jego zastosowanie przy prawidłowo ustalonym stanie faktycznym, z którego wynika, że w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2019 r. wysokość zaległości wynikających z niewykonywania przez oskarżonego Kazimierza Rykowskiego obowiązku alimentacyjnego nie stanowiła równowartości co najmniej trzech świadczeń okresowych, a zatem brak jest realizacji kompletu znamion przestępstwa z art. 209 § 1 i 1a KK. Prawidłowym wnioskiem odwoławczym jest zatem wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku w odniesieniu do czynu z pkt I części dyspozytywnej wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu.

2. W odniesieniu do czynu II:

Ze względu na konstrukcję kazusu dopuszczalne są alternatywne rozwiązania. Pierwsze z nich wymaga dostrzeżenia, że jedynym dowodem obciążającym oskarżonego w zakresie nabycia zegarka od Romana Twardego oraz świadomości Kazimierza Rykowskiego, że rzecz ta została uzyskana za pomocą czynu zabronionego są zeznania Katarzyny Rykowskiej, z którą Kazimierz Rykowski pozostaje w ewidentnym konflikcie, skoro złożyła zawiadomienie o popełnieniu przez Kazimierza Rykowskiego przestępstwa nie alimentacji, niejako przy okazji zawiadamiając również o czynie zabronionym paserstwa rzeczy. Przy takim założeniu prawidłowy jest zarzut obrazy przepisu art. 7 KPK, poprzez obdarzenie zeznań Katarzyny Rykowskiej walorem wiarygodności i wadliwe przyjęcie, że Kazimierz Rykowski nabył zegarek oznaczony nazwą Jaeger LeCoultre Master Control od Romana Twardego, mając świadomość, że rzecz ta została uzyskana za pomocą czynu zabronionego, podczas gdy Katarzyna Rykowska pozostaje z Kazimierzem Rykowskim w konflikcie, który skłonił ją do złożenia zawiadomienia o popełnieniu przez oskarżonego

przestępstwa niealimentacji, co sprawia, że nie można dać wiary zeznaniom Katarzyny Rykowskiej, co skutkowało błędem w ustaleniach faktycznych co do sprawstwa oskarżonego. Jeśli natomiast przyjąć, że stan faktyczny został przez Sąd I instancji ustalony w sposób prawidłowy (co na gruncie kazusu nie powinno być traktowane jako błąd), Kazimierz Rykowski nie dokonał przestępstwa paserstwa rzeczy z art. 291 § 1 KK, lecz wykroczenia paserstwa rzeczy z art. 122 § 1 KW, który stanowi, że kto nabywa mienie, wiedząc o tym, że pochodzi ono z kradzieży lub z przywłaszczenia, lub pomaga do jego zbycia albo w celu osiągnięcia korzyści majątkowej mienie to przyjmuje lub pomaga do jego ukrycia, jeżeli wartość mienia nie przekracza 500 złotych, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny, a ponadto dopuścił się usiłowania nieudolnego przestępstwa paserstwa rzeczy (art. 13 § 2 KK w zw. z art. 291 § 1 KK). Zegarek oskarżonego okazał się być falsyfikatem modelu Jaeger LeCoultre Master Control wartym 500 zł. W myśl art. 45 § 1 KW karalność wykroczenia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął rok; jeżeli w tym okresie wszczęto postępowanie, karalność wykroczenia ustaje z upływem 2 lat od zakończenia tego okresu. Oskarżony nabył zegarek w lipcu 2016 r., stąd termin przedawnienia karalności upłynął najpóźniej z końcem lipca 2017 r. Z kolei zamiar sprawcy, by nabyć zegarek Jaeger LeCoultre Master Control przy pełnej świadomości, że został on uzyskany za pomocą czynu zabronionego kradzieży, przesądza o dopuszczeniu się przez Kazimierza Rykowskiego usiłowania nieudolnego paserstwa rzeczy. Należy zatem postawić zarzut obrazy przepisów prawa materialnego, tj. art. 291 § 1 KK, poprzez jego zastosowanie przy prawidłowo ustalonym stanie faktycznym, z którego wynika, że pochodzący z czynu zabronionego zegarek, który oskarżony nabył, jest falsyfikatem modelu Jaeger LeCoultre Master Control wartym 500 zł, a zatem oskarżony nie zrealizował kompletu znamion przestępstwa z art. 291 § 1 KK, lecz wykroczenia z art. 122 § 1 KW w zbiegu z usiłowaniem nieudolnym przestępstwa z art. 291 § 1 KK. Zdający powinien postawić korespondujący z zarzutem wniosek odwoławczy o zmianę kwalifikacji prawnej zarzucanego czynu, uchylenie zaskarżonego wyroku w odniesieniu do czynu z pkt II części dyspozytywnej wyroku i umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 KPK¹ oraz art. 122 § 1 KW w zw. z art. 45 § 1 KW, ze względu na przedawnienie karalności oraz odstąpienie od wymierzenia kary oskarżonemu za usiłowanie nieudolne paserstwa rzeczy. Pominięcie w zarzucie oraz wniosku odwoławczym zagadnień związanych z usiłowaniem nieudolnym paserstwa rzeczy nie jest błędem dyskwalifikującym.

3. W odniesieniu do czynu III:

Również w przypadku tego czynu można zaproponować więcej niż jedno rozwiązanie, a każde z nich zależy od podejścia do pojawienia się w punkcie 3 części dyspozytywnej wyroku sądu I

---

¹ Zastosowanie art. 17 § 1 pkt 6 KPK a nie art. 5 § 1 pkt. 4 kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia wynika ze stanowiska SN wyrażonego w uchwale z 24 maja 2005 r., I KZP 14/05, OSNKW 2005, Nr 6, poz. 51 (zob. też glosy do tej uchwały R. Kmiećka, OSP 2006, z. 1, s. 25 i n.; D. Świeckiego, PS 2006, Nr 7-8, s.232 i n. oraz J. Zagrodnika, Palestra 2007, Nr 7-8, s. 295 i n.), która stanowi: „W postępowaniu odwoławczym toczącym się na skutek zaskarżenia orzeczenia obejmującego zarówno czyn uznany za przestępstwo jak i czyn zakwalifikowany przez sąd pierwszej instancji jako wykroczenie (art. 400 KPK), sąd odwoławczy stosuje przepisy kodeksu postępowania karnego”.

instancji w podstawie prawnej skazania art. 204 § 1 KK. Pierwsze rozwiązanie tego problemu polega na przyjęciu, że mamy do czynienia z oczywistą omyłką pisarską (w rozumieniu art. 105 § 1 KPK) w kwalifikacji prawnej czynu przypisanego, która w myśl art. 105 § 2 KPK może być sprostowana przez sąd odwoławczy (zob. postanowienie SN z 16 grudnia 2009 r., IV KK 347/09, LEX nr 598253; wyrok SN z 13 marca 2013 r., II KK 178/12, LEX nr 1293760; wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu, IV Ka 519/13, niepubl.) W ramach tak zarysowanego podejścia do pojawienia się art. 204 § 1 KK w kwalifikacji prawnej czynu przypisanego, należy dostrzec, że jedynym dowodem świadczącym o popełnieniu przez oskarżonego przestępstwa z art. 191 § 1 KK są zeznania siostry oskarżonego – Grażyny Rykowskiej, która na rozprawie głównej skorzystała ze swojego uprawnienia z art. 182 § 1 KPK i odmówiła zeznań. Zgodnie zaś z przepisem art. 186 § 1 KPK osoba uprawniona do odmowy złożenia zeznań albo zwolniona na podstawie art. 185 KPK może oświadczyć, że chce z tego prawa skorzystać, nie później jednak niż przed rozpoczęciem pierwszego zeznania w postępowaniu sądowym; poprzednio złożone zeznanie tej osoby nie może wówczas służyć za dowód ani być odtworzone. Grażyna Rykowska skorzystała ze swojego uprawnienia w terminie, a zatem jej zeznania nie mogły być odtwarzane i nie mogły służyć za dowód, na podstawie którego Sąd zrekonstruował stan faktyczny. Zdający powinien zatem postawić zarzut obrazy przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wyroku, tj. art. 186 § 1 KPK w zw. z art. 391 § 1 KPK w zw. z art. 410 KPK, poprzez ujawnienie na rozprawie zeznań Grażyny Rykowskiej złożonych w postępowaniu przygotowawczym, podczas gdy brak było podstaw do ich odczytania w toku postępowania sądowego, albowiem świadek jako osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 KK, pouczona o treści art. 182 KPK, skorzystała w terminie z przysługującego jej prawa do odmowy zeznań, a następnie potraktowanie okoliczności wynikających z zeznań Grażyny Rykowskiej jako ujawnionych w toku rozprawy głównej, co doprowadziło do błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, że oskarżony, stosując groźbę bezprawną wobec Grażyny Rykowskiej, zmuszał ją do odrzucenia spadku po zmarłej matce – Marii Rykowskiej, co skutkowało w konsekwencji niezasadnym przypisaniem oskarżonemu przestępstwa z art. 191 § 1 KK. Zdający powinien złożyć wniosek o zmianę wyroku w odniesieniu do tego czynu i uniewinnienie oskarżonego. Jeśli natomiast przyjmiemy, że art. 204 § 1 KK w podstawie prawnej skazania w części dyspozytywnej wyroku nie stanowi oczywistej omyłki pisarskiej, lecz jest poważniejszym naruszeniem prawa, przyjąć należy jako poprawne rozwiązanie obejmujące zarzut obrazy przepisów prawa materialnego, tj. art. 204 § 1 KK, poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie kwalifikacji prawnej przedmiotowego czynu nieadekwatnej do jego opisu oraz ustalonego w sprawie w sposób bezsporny stanu faktycznego, z których wynika, że nie zostało zrealizowane ani jedno znamię przestępstwa stręczycielstwa. Również w tym wypadku zdający powinien złożyć wniosek o zmianę wyroku w odniesieniu do tego czynu i uniewinnienie oskarżonego. Dopuszczalne jest również postawienie zarzutu obrazy przepisu art. 399 KPK w zw. z art. 6 KPK, poprzez dokonanie zmiany kwalifikacji prawnej czynu na niekorzyść oskarżonego, pomimo że Sąd I instancji nie uprzedził oskarżonego o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu, czym naruszono prawo oskarżonego do obrony. Wówczas zdający powinien złożyć wniosek odwoławczy

o uchylenie zaskarżonego wyroku i oddanie sprawy Sądowi I instancji w zakresie czynu III do ponownego rozpoznania.

KRYTERIA OCENY:

Na ocenę celującą zdający powinien poprawnie postawić trafne z perspektywy powyższego opisu zarzuty w odniesieniu do każdego z czynów, sformułować adekwatne wnioski odwoławcze i napisać uzasadnienie wyczerpujące wszystkie zagadnienia w oparciu o doktrynę i orzecznictwo.

Na ocenę bardzo dobrą zdający powinien poprawnie postawić trafne z perspektywy powyższego opisu zarzuty w odniesieniu do każdego z czynów, sformułować adekwatne wnioski odwoławcze i napisać uzasadnienie odnoszące się do kluczowych zagadnień.

Na ocenę dobrą zdający powinien postawić poprawne zarzuty dla dwóch spośród trzech czynów, sformułować w odniesieniu do dwóch czynów adekwatne wnioski odwoławcze i napisać uzasadnienie.

Na ocenę dostateczną zdający powinien postawić zarzuty ujawniające identyfikację wynikających z powyższego opisu, a alternatywnie ujętych, problemów odnoszących się do obrazy przepisów prawa przez Sąd I instancji w zakresie czynów I, II i III, sformułować w ww. zakresie korespondujące z zarzutami wnioski odwoławcze oraz sporządzić uzasadnienie.